Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22. Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 152. Brașovŭ, Mercurĭ 10 (22) Iulie. 1891.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu **1 Iulie 1891** stilŭ vechiu s'a deschisŭ **nou abonamentŭ,** la care învitămŭ pe toți amicii și sprijinitorii foiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl., pe șése lunĭ 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe șése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“

Brașovŭ, 9 Iulie v.

Scimŭ, câtŭ de mare a fostŭ iritațiunea, ce a produs'o în sinulŭ oposiționalilorŭ din dieta ungară vestea despre schimbările de fișpanŭ din Ardealŭ și despre demisionarea lui Banffy și a lui Bethlen Gabor.

Oposițiunea maghiară, ca tóte oposițiunile din ḑiua de aḑĭ, se folosesce, firesce, de orĭ ce ocasiune spre a lovi în guvernŭ, micșorându-i și condamnându-i faptele înaintea „opiniunei publice“, din punctŭ de vedere naționalŭ.

Și cine formézǎ în Ungaria „opiniunea publică militantă“? Numai și numai Maghiarii, ḑiaristica lorŭ și societatea lorŭ, care dă tonulŭ. Inaintea acestei „opiniunĭ publice“ nu este destulŭ de a susține, că guvernulŭ nu procede destulŭ de bine într'o cestiune séu alta, ci pentru a lŭ discredita, trebue sĕ fiă trasă la îndoiélă, înainte de tóte, puritatea simțului sĕu șovinistŭ naționalŭ.

De aceea oposiționalii maghiarĭ și mai alesŭ cei din partida Koșuthistă nu lasă sĕ trécă nicĭ o ocasiune, ce li-se oferă, de a înfățișa ministeriulŭ Szapary ca slugă plecată a celorŭ din Viena, care aptŭ de a puté stăpâni cu destulă energiă și prevedere naționalitățile nemaghiare din țéră în interesulŭ maghiarismului și alŭ aspirațiunilorŭ sale șoviniste ș. a.

In timpulŭ din urmă li-a venitŭ în ajutorŭ oposiționalilorŭ și paraponisitulŭ fișpanŭ demisionatŭ, Bethlen Gabor, care fiindŭ alesŭ la Bălăușerĭ ca deputatŭ, — scimŭ în ce împrejurărĭ pĕcătóse, — s'a folositŭ de posițiunea sa în dietă ca sĕ-șĭ verse foculŭ și nĕcazulŭ în contra ministrului Szapary, care l'a silitŭ sĕ se retragă.

Bethlen Gabor s'a folositŭ de ocasiune, ca sĕ-șĭ facă puținŭ nimbŭ între șoviniștĭ și a atăcatŭ în dietă politica de naționalitate a guvernului, înfățișândŭ lucrulŭ astfeliu, ca și când demisionarea sa ar fi fostŭ pricinuită numai de politica conciliantă, ce a inaugurat'o domnulŭ Szapary față de Sașii din Ardealŭ.

In urma acésta foile subvenționate de d-lŭ Szapary au primitŭ poruncă sĕ sară în ajutorulŭ lui și sĕ spele puținelŭ pe prețiosulŭ pașă de odinióră.

Situațiune fórte delicată pentru o fóiă oficiósă! Cum se póte sĕ-lŭ combată pe Bethlen Gabor fără a ataca politica lui de naționalitate și cum sĕ atace acéstă politică șovinistă fără a spune, că într'o privință séu alta ea nu este bună și corĕspunḑĕtóre.

Intr'o asemenea penibilă situațiune s'au aflatŭ și oficioșii dela „Kolozsvár“. Ei trebuiau sĕ combată pe Bethlen Gabor, ce sĕ facă dér? Au fostŭ silițĭ sĕ declare, că politica sa de naționalitate e rea, pentru-că e condusă de ură în contra naționalităților din Ardealŭ. Fostulŭ fișpanŭ crede, că acestea l'au scosŭ din postulŭ sĕu de pașă. Dér nu e așa, alte suntŭ causele. Politica de ură a contelui însĕ póte sĕ aibă urmărĭ rele, mai alesŭ, că elŭ a câștigatŭ pentru ea pe câțĭ va inșĭ.

„După acéstă politică a lui „Bethlen Gabor, — ḑice „Kolozsvár“, (în Nr. 155 a. c.) Transil„vania n'ar consta decâtŭ din stă„pânitorĭ și stăpânițĭ, naționalita„tea stăpânitóre și domnitóre ar „fi Maghiarii și stăpâniții ar fi Sa„șii și Valahii. Fiii națiunei ma„ghiare stăpânescŭ pe fiiĭ Sașilorŭ „și Românilorŭ! Maghiarii s'ar bu„cura de tóte drepturile, Sașii și „Valahii ar purta tóte sarcinile... „după acésta politică Valahii și „Sașii ar trebui sĕ fiă strînsŭ des„părțițĭ de Maghiarĭ, ca nu cumva „sĕ se amestece cu ei, ca nu cum„va sĕ se întêmple o contopire. „Unŭ oficiu, Sasulŭ și Valahulŭ nu „póte căpĕta aicĭ, ar trebui sĕ-i „declarămŭ prin lege ca necapabilĭ „pentru postulŭ de fișpanŭ „ca sĕ „nu se pótă ivi nicĭ măcarŭ casulu, „ca unŭ Sasŭ ruginitŭ (bakszász) „sĕ pótă scóte pe unŭ Bethlen Gá„bor din postulŭ sĕu de fișpanŭ“.

„Minunate ar fi stările aceste!“ esclamă „Kolozsvár“, vrêndŭ sĕ simuleze pe nevinovatulŭ.

Aceste stărĭ însĕ nu suntŭ numai unŭ idealŭ alŭ contelui Bethlen Gábor, cĭ suntŭ în adevĕrŭ stările reale de astăḑĭ. Maghiarulŭ în adevĕrŭ este astăḑĭ stăpânitorulŭ privilegiatŭ, și oficiosulŭ dela fóia din Clușiu jócă unŭ rolŭ fórte tristŭ, décă își închipuesce, că póte sĕ restórne politica de ură a contelui Bethlen Gabor prin aceea, că ia în apĕrare principiulŭ egalității dintre cetățeanŭ și cetățeanŭ. Acestŭ principiu este de multŭ recunoscutŭ în lumea civilisată, de care pretindemŭ a ne ține și noi, și totușĭ acéstă lume încă și astăḑĭ nu se compune decâtŭ din stăpânitorĭ și stăpânițĭ.

Deosebirea este numai, că unii stăpânescŭ cu ura, ér ceilalțĭ cu cultura, mintea și dibăcia lorŭ, ér cei dela „Kolozsvar“ de sigurŭ că nu se potŭ numĕra între cei din urmă.

CRONICA POLITICĂ.

— 9 (21) Iulie.

— Din incidentutŭ vorbirei din Londra despre pace a **împĕratului Wilhelm,** ḑiarulŭ radicalŭ „Duewik List“ ḑice, că pacea europeană numai atuncĭ va fi asigurată, décă Germania va ceda Alsația Lotaringia, Schleswig-Holstein și a treia parte din Polonia, ér Austro-Ungaria, teritoriile sêrbescĭ în Bosnia și Herțegovina, Dalmația și Voivodina, precum și Trientulŭ, Triest, Polonia ruséscă, Galiția, precum și Transilvania românéscă.

— Presența **escadrei francese în Stokholm** a stîrnitŭ din nou vechile simpatii ale Svediei pentru Francia. La ospĕțulŭ datŭ în onórea óspeților francesĭ, ridică regele Oscar, douĕ toaste, dintre carĭ celŭ ridicatŭ în sănĕtatea marinei francese e o viuă dovadă, că prin vinele sale curge sânge francesŭ. Regele își laudă originea sa francesă și amiciția sa cu admiralii francesĭ și esprimă marea sa admirațiune pentru marina francesă. Și în Hasselbecken, unde autoritățile civile și militare șvediene aranjară o serbare în onórea óspeților francesĭ, a domnitŭ mare entusiasmŭ. Fostulŭ ministru de finance actualulŭ guvernatorŭ din Stokholm, baronulŭ *Tamm* toastă pentru republica francesă și ḑise între altele, că deja scirea despre sosirea escadrei francese în Svedia a fostŭ primită cu mare entusiasmŭ, și că bucuria poporațiunei, a crescutŭ mai tare cu câtŭ se apropiă

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(13)

Inimĭ de aurŭ.

Romanŭ, de I. *Edhor.* Tradusŭ de **Julia.**

Plânsete și suspine loviră auḑulŭ lui Aldenhofen, când acesta deschise ușa locuinții lui Dölling. Pe sofă zăcea miculŭ Evald cu o espresiune liniștită asemenea unui îngerŭ adormitŭ. In mâna dreaptă încă ținea strînsŭ mingea de gumi, ce i o dete Eva în dup'améḑa aceea. Inima lui numai de vr-o câteva orĭ a mai palpitatŭ după beutura înveninată. La capulŭ lui stetea Irina cu fața desperată. Lipsită da puterea cugetării, privia ea spre contesa, ce părea ca nebună și era îngenunchiată lângă cadavrulŭ copilului sĕu implorândŭ ajutorulŭ ceriului. Aldenhofen pășise spre elŭ și-lŭ privea tristŭ.

— „Lothar!“ ḑise contesa prinḑêndu-i brațulŭ. „Vii d-ta, ca sĕ te bucurĭ cum se nimicescŭ tóte speranțele mele?“

„Dómnă contesă, numai durerea nemărginită răpesce din gura omului asemenea cuvinte neescusabile,“ replică Aldenhofen cu demnitate. „Nu spre a mĕ bucura am venitŭ aicĭ, ci spre a lua parte la durerea d-vóstră!“

— „Sunt acuma destulŭ de umilită. Am suferitŭ de ajunsŭ?“ ḑise Carmen în tonŭ batjocuritorŭ. „Avé vei celŭ puținŭ acuma compătimire față de necredinciósa d-tale mirésa de odinióră, care a trebuitŭ sĕ-șĭ dea sângele inimei numai ca sĕ stea pocăită înaintea d tale?“

— „Eu nu te ințelegŭ, contesă. Poftescĭ d ta, ca eu în presența acestorŭ persóne, se repetŭ aceea, ce pentru ambe părțĭ ar fi durerosŭ?... N'a fostŭ de lipsă mórtea acestui micŭ nevinovatŭ, ca sĕ te pocăercĭ pentru mine“. O privire nedescriptibilă se vedea în ochii lui Aldenhofen. „Și ucigașulŭ acestui copilŭ?“ întrebă elŭ cu deosebită energiă.

In momentulŭ acesta se deschise ușa și pe pragŭ apărŭ Kurt de Helda, palidŭ ca mórtea și cu ochii strînșĭ.

— „Elŭ e — elŭ e ucigașulŭ!“ strigă Carmen aruncându-se spre fratele ei și cu o furiă totŭ mai vehementă ilŭ apucă de peptŭ. „Spune nu tu eștĭ ucigașulŭ? Mărturisesce! Negarea nu-țĭ va ajuta nimicŭ, căcĭ tu singurŭ eștĭ care ai luatŭ parte la mórtea fiului meu! Tu i-ai ruinatŭ viéța numai pentru ca sĕ devii în posesiunea averei.“

— „Da, eu sunt făptuitorulŭ!“ replică Helda, ca lipsitŭ de consciință. Elŭ părea a fi înțelesŭ numai cuvintele din urmă.“

Mărturisirea acésta făcu o impresiune deprimătóre asupra Contesei.

— „Tu, tu!“ sberà ea, care părea preschimbată într'unŭ demonŭ și ca o furiă stetea înaintea asesorului, care, fără a o mai asculta își luà locŭ pe unŭ scaunŭ. Elŭ își prinse capulŭ cu ambele mânĭ, ca și când i-ar fi prea greu.

— „Așa deră totușĭ tu ai comisŭ fapta într'o poftă ușuratecă! Nenorocitule, spune, cum ai venitŭ la acéstă ideia ticălósă?“

Helda se părea, că-șĭ adună cu violență cugetele și apoi aruncândŭ o privire ageră asupra lui Aldenhofen, fù de-odată cuprinsŭ de-o adêncă surprindere.

— „Pentru-ce eștĭ aicĭ?“ întrebà elŭ cu vocea înecată în timpŭ ce privirea lui rătăcia departe, ca și cândŭ ar fi voitŭ sĕ mai caute pe cineva. De-odată se scólă apoi în susŭ strigândŭ:

— „Evald! Ce-i cu elŭ. E mortŭ? O, e mortŭ!...“ Sunetulŭ vocei lui răgușite și fără accentŭ părea că nu se mai sfârșesce. Merse clătinându-se până lângă cadavru și plecându-se spre elŭ, ḑise linŭ: „Ce ți-s'a întêmplatŭ ție, micule îngerașŭ de zacĭ aicĭ?!“ Cum s'a întêmplatŭ acésta? — întreba pe inspectorŭ.

— „Tu eștĭ ucigașulŭ lui! Ce mai întrebĭ, după ce ai mărturisit'o însu-țĭ?“ strigà contesa Carmen.

Helda privì cu ochĭ marĭ asupra ei, fără sĕ o înțelégă.

— „De ce bólă a muritŭ?“ întrebà elŭ mai departe pe inspectorŭ.

— „A fostŭ otrăvitŭ; așa mi-s'a spusŭ.“

— „Otrăvitŭ!“ O neîncredere vĕdită se tipărì pe fața lui. „Cine a avutŭ otravă și cine ura pe miculŭ băiatŭ?“

— „Tu și éră tu!“ replică contesa cu voce statornică. „Tu eștĭ ucigașulŭ lui — eu o voiu dovedi-o.“

Asesorulŭ făcù din umerĭ indiferentŭ și fără frică. Amenițarea nu părea că are efectŭ asupra lui.

Intr'aceea o mână atinse brațulŭ lui Aldenhofen și atuncĭ auḑì vocea medicului care-i șoptì încetŭ: „O femeiă în agonia morții sale doresce sĕ vorbéscă cu d ta. Voescĭ sĕ mergĭ în odaia cealaltă?“

Dênsulŭ îi urmă mișcatŭ, și curêndŭ ajunseră la patulŭ, unde Eva trăgea de mórte. Bĕtrânulŭ forestierŭ se topia de durere lângă copila care acum sĕ despăr-

ḑiua sosirei. Acum, după ce doriţii óspeţī suntŭ de faţă, le ḑise acestora: „In numele tuturorŭ acelora, a căroră inimă tremură de bucuriă la auḑulŭ cuvêntului „*La France*“, fiţī bineveniţī!“

In 23 Iulie va sosi *escadra francesă* în Kronstadt. Din incidentulŭ acesta publică ḑiarulŭ „Kronstadtsky Vjestnik“ unŭ ordinŭ de ḑi alŭ admiralului generalŭ alŭ flotei rusescī, marele duce Alexis, în urma căruia întréga escadră din marea ostică va avé să întimpine într'unŭ modŭ solemnŭ escadra francesă.

SCIRILE ḐILEI.

— 9 (21 Iulie.)

Cuvêntulŭ „magyar“. La articululŭ de fondŭ de erī alŭ fóiei nóstre, în care vorbimŭ despre rĕspunsulŭ studenţilorŭ maghiarī, s'a strecuratŭ o eróre conturbătóre de sensŭ, eliminându-se dintr'unŭ pasagiu unŭ rêndŭ întregŭ. Acestŭ pasagiu (colóna 3. pag. 1) este a se ceti astfeliu:

„Căcī nu trebue sĕ uitămŭ, că cuvêntulŭ „magyar“ în limba maghiară *are înainte de tóte înţelesŭ geneticŭ şi că în acéstă limbă nu esistă ca şi în celelalte limbī două cuvinte deosebite pentru cele două înţelesurī*: unulŭ geograficŭ politicŭ, ér celalaltŭ geneticŭ, cum este la Germanī „ungarisch“ şi „magyarisch“, la Francesī „hongrois“ şi „magyar“ şi cum deosebimŭ şi noi Românii poporaţiunea „ungară“, adecă a Ungariei fără deosebire de naţionalitatea genetică „maghiară“.

Tot-odată rectificămŭ greşala, ce s'a strecuratŭ pe aceeaşī colónă mai josŭ în ințélă, ḑicêndu-se: „duşmanii limbei şi culturei *unguresci*“, în locŭ de a se ḑice „duşmanii limbei şi culturei *românesci*.“

***

Donaţiunī. Cetimŭ în „Transilvania“, organulŭ Asociaţiunei transilvane: „Dlŭ Parteniu Cosma, directorulŭ institutului „Albina“ şi membru alŭ comitetului, prin hărtia dto 11 Iuniu a. c., vestesce comitetului, că d lŭ *Dr. Aurelŭ Manŭ*, notarŭ publicŭ reg. în Oraviţa, care a petrecutŭ în Sibiiu mai multe ḑile şi a cercetatŭ între altele şi şcóla Asociaţiunei, satisfăcutŭ de cele ce le-a vĕḑutŭ la acestŭ institutŭ, s'a oferitŭ a contribui, până când va fi în viaţă, *pe fiă-care anŭ cu suma de 200 fl. v. a. la susţinerea şcólei*, care sumă până când va cere trebuinţa, sĕ se distribue ca ajutóre de 50, 100 séu 200 fl. v. a. între eleve internate de părinţī mai lipsiţī séu cu familiă mai numĕrósă, ér când astfelŭ de ajutóre nu vorŭ mai fi necesare, suma donată sĕ se întrebuinţeze spre alte scopurī ale şcólei; donatorulŭ nu-şī reservă nicī unŭ dreptŭ; banii vorŭ întra la cassa Asociaţiunii în fiă-care anŭ deodată înainte de 1 Septemvre. Ce privesce întrebuinţarea sumei, comitetulŭ va ţiné contŭ de dorinţa, esprimată de donatorŭ şi va ajutora din ea deocamdată eleve interniste de părinţī mai lipsiţī“. — De asemenea 'i s'a raportatŭ comitetului, că fericitulŭ *Ladislau Vajda*, fostŭ secretarŭ ministerialŭ în pensiune, în testamentulŭ sĕu din 7 Ianuarie c. a lăsatŭ Asociaţiunei transilvane, în favorulŭ fondului şcólei ei de fete, suma de 200 fl. cu dorinţa, ca şi dênsulŭ sĕ fiă socotitŭ între membrii fundatorī ai acestei reuniunī.

***

Ţinerea în secretŭ a planurilorŭ mersului trenurilorŭ în timpŭ de rĕsboiu. Direcţiunea căilorŭ fer. reg. ung. — după cum se anunţă din Budapesta — a ordonatŭ, ca toţī funcţionarii, practicanţii, funcţionarii subalternī, diurniştii şi servitorii, suntŭ îndatoraţī, ca pe lângă jurămêntulŭ de oficiu, sĕ mai depună încă unŭ jurămêntŭ privitorŭ la ţinerea în secretŭ a planurilorŭ mersurilorŭ căilorŭ ferate în timpŭ de rĕsboiu. Acestŭ jurămêntŭ l'a depusŭ totŭ personalulŭ în ḑiua de 15 Iulie n. c., respective au subscrisŭ reversulŭ, ce cuprinde textulŭ jurămêntului. De aicī înainte toţī funcţionarii, carī vorŭ intra în serviciulŭ căilorŭ ferate, vorŭ avé sĕ depună şi acestŭ jurămêntŭ pe lângă jurămêntulŭ de oficiu.

***

Unŭ procurorŭ dispărutŭ. Procurorulŭ reg. din Clușiu, Anton Csejtey, a înebunitŭ fără de veste în călĕtoria sa oficiósă dela Braşovŭ la Clușiu. Incă dela Braşovŭ se observà, că presenta semne de „nebuniă, de aceea 'i s'a dedă unŭ tovarăşŭ de drumŭ. Ajungêndŭ trenulŭ în staţiunea *Cucerdea*, Csejtey, după cum spune „Magyar Hirlap“ a săritŭ josŭ din vagonŭ şi a dispărutŭ în întunereculŭ nopţii. Până la plecarea trenului nu a pututŭ fi găsitŭ.

***

O propunere în causa salarisării invĕţătorilorŭ. Cu ocasiunea ultimei adunărī gener. a reuniunei învĕţăt. rom. cat. din diecesa Albei-regale, canoniculŭ Carol Hușzár, ca inspectorŭ generalŭ de şcóle confes., a propusŭ, ca Reuniunea sĕ petiţioneze la ministeriu pentru a se lua mĕsurī de lipsă, ca învĕţătorii sĕ nu-şī mai priméscă salarele lorŭ dela poporŭ prin repartiţiune, ci sĕ şi-le priméscă de-a dreptulŭ dela oficiile inspectoratelorŭ de dare, ér acestea se incaseze repartiţiunile dela poporŭ deodată cu darea. Propunerea a fostŭ primită unanimŭ din partea reuniunei şi se ḑice, că ministrulŭ ungurescŭ de culte şi instrucţiune consimte cu ideia acéstă încă de mult, dér n'a cutezatŭ sĕ păşéscă cu ea pe faţă de têmă, că *confesiunile nu se vorŭ învoi a-şī face învĕţătorii lorŭ dependenţī de autorităţile civile*. Acum însĕ, după ce din partea unei confesiunī s'a făcutŭ moţiune în direcţiunea acésta, se crede, ḑice „Egyetértés“, că ministrulŭ va face paşī în direcţiunea acésta. — Avisŭ autorităţilorŭ şcolare confesionale!

***

Recolta în părţile Coprului (lângă Budatelecŭ) ni-se scrie, că până acum e fórte frumósă şi promiţĕtóre, cum de mulţī anī n'a mai fostŭ.

***

Aniversarea de 25 de anī a memorabilei lupte maritime dela *Lissa* a fostŭ sĕrbătorită în oraşulŭ Lissa cu mare solemnitate. S'a celebratŭ unŭ serviciu divinŭ.

***

Cursŭ pentru baterea potcóvelorŭ. Ministrulŭ ungarŭ de agricultură are intenţiunea ca sĕ înfiinţeze în anulŭ acesta mai multe cursurī temporale pentru baterea de potcóve. Mai întâiu se vorŭ înfiinţa astfelŭ de cursurī în Zala Egerszeg şi Szepsi Sz.-György. Cursurile acestea, carī au de scopŭ de a instrua pe mĕestrii faurī şi pe calfele de faurŭ în potcovirea cailorŭ amĕsuratŭ sciinţei, constau în instrucţiunea teoretică şi în potcovirea practică a cailorŭ.

***

Pentru maghiarisarea Sêrbilorŭ a asemnatŭ ministrulŭ ungurescŭ de culte şi instrucţiune publică unŭ *ajutorŭ anualŭ* din visteria statului în *sumă de 5000 fl. pentru susţinerea unui „Kişdedovo“* în Taban (comitat. Somogy). — Aşa se întrebuinţéză la noi banii contribuabililorŭ!

***

Agio vamalŭ pe luna lui Augustŭ s'a stabilitŭ cu $16^1/_2\%$.

***

Furtună. Ni-se scrie, că la 19 Iulie n. c. s'a slobozitŭ asupra *Chiciudului de Câmpiă* o furtună mare, cum nu s'a mai pomenitŭ pe acolo de 15 anī încóce. Tóte fênurile au fostŭ bătucite la pămêntŭ, comunicaţia chiar şi numai dela o casă la altă devenise în primele óre după furtună aprópe imposibilă. Deşi grindină n'a căḑutŭ, pagubele însă suntŭ fórte marī.

***

Concertŭ împreunată cu dansŭ, va arangia tinerimea teologică din Beiuşŭ şi jurŭ Dumineca la 2 Augustŭ st. n. 1891 în sala „ospĕtăriei opidane“ din Beiuşŭ. Comitetulŭ arangiatorŭ: Simeonŭ Cornea, preşedinte. Georgiu Lupşia, controlorŭ. Georgiu Popŭ jun., casariu. Preţulŭ de întrare pentru persónă: 1 fl., pentru familiă 2 fl. Inceputulŭ la 7 óre séra. Ofertele au a se trimite la adresa d-lui casariu şi împreună cu suprasolvirile se vorŭ chita pe calea publicităţii.

Programa: 1) „Motto“. 2) „Cuvêntŭ de deschidere“, rostitŭ de preşedintele Simeonŭ Cornea, cler. abs.; 3) a) „Serenada“. b) Crêngă ruptă“ esecutate de cor. v. sub conducerea lui Georgiu Popŭ jun., cler. abs. 4) „Sila“, poesiă de C. Boliacŭ, declamată de Georgiu Popŭ jun., cler. abs. 5) „Doina doiniţă“, de Vorobchieviсī, esecutată de cor. voc.; 6) „Necesitatea conservării obiceiurilorŭ religióse naţionale ale pop. rom.“, disertaţiă de Simeonŭ Cornea, cler. abs. 7) „Cisla“, de C. Porumbescu, esecutată de cor. voc.; 8) „Canţonetă“, monologŭ de V. Alexandri, predată de Georgiu Lupşa cleric. c. II.; 9) „Cântecŭ de primăvéră“, de C. Porumbescu, esecutat. de cor. voc.; 10) „Importanţa limbei materne la cultivarea unui poporŭ“, disertaţiă de A. Horvat cleric. c. II. 11) „Adio pădurei“, de Mendelsohn, esecutatŭ de cor. voc.

***

Ursī. In pădurea dela Kézdipolany (comitatulŭ Treiscaunelorŭ) nisce urşī au mâncatŭ mai multe vite şi oi.

Graz, 19 Iulie n. 1891.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans“.)

Domnule Redactorŭ! In afacerea „rĕspunsului“ lui Moldovân 'mī permitŭ a mai grăi unŭ cuvêntŭ, pentru-că 'mī zace la inimă ca adevĕrulŭ sĕ ésă la ivélă.

Am fostŭ şi la profesorulŭ *Bidermann*; dênsulŭ încă a primitŭ susŭ „lăudatulŭ“ „válaszirat“, dér n'a rĕspunsŭ nimica; şi dênsulŭ voiesce a sta departe de polemicele nóstre şi n'are causă de a se dechiara nicī pro nicī contra. Totŭ asemenea şi profesorulŭ *Schuchardt*. Ca sĕ nu mi-se facă imputare, că luptându mĕ pentru adevĕrŭ, vin însumī a spune unŭ neadevĕrŭ Vĕ rogŭ sĕ constataţī, că profesorulŭ Vargha e presidentŭ la „*Circolo academico italiano*“ find-că scie bine italienesce şi ca atare delegatŭ din partea universităţii, de origine însĕ e, precum am auḑitŭ, ungurŭ. Cu acestea am ḑisŭ ultimulŭ cuvêntŭ în acéstă afacere. **Chioreanulŭ.**

Studenţii francesī către studenţii românī.

Comitetulŭ studenţilorŭ însărcinatŭ cu respândirea memoriului în cestiunea Românilorŭ din Transilvania şi Ungaria, a mai primitŭ două rĕspunsurī, unulŭ din partea „*Uniunei studenţilorŭ*“ din Lille şi alŭ doilea din partea „*Asociaţiunei studenţilorŭ academicī din Dijon*“.

ţia de elŭ. Căruntulŭ lui capŭ îi era plecatŭ spre peptŭ şi pe trăsurile lui dure apăreau săgeţile durerii.

Ana era plecată spre sora ei, acoperindu-i faţa cu sărutărī; durerea îi era nemărginită. Ochii Evei sĕ mai deschiseră, când apoi zări pe inspectorulŭ, pe care cu atâta încordare l'a doritŭ.

— „Am avutŭ trebuinţă sĕ mai vorbescŭ odată cu d-ta“, şopti ea cu voce înăduşită. „Rĕmâi până se va sfirşi totulŭ, acésta este ultima mea rugare, voescī?“

Aldenhofen făcŭ afirmativŭ cu capulŭ; ochii lui străluceau de lacrimī, când privia spre suferinda fată, care cu încordare neesplicabilă îşī stăpânea durerile, ca sĕ nu întristeze pe ai sĕi. „Şi nu se scie, cine a fĕptuitŭ înfiorătórea crimă?“ întrebă elŭ.

— „Nu, asta o scie numai Dumneḑeu“, ḑise Ana mustrătorŭ. „Laptele stêtea în foişorŭ, când am adusŭ pe miculŭ conte. „Singurŭ asesorulŭ era în apropiere când mĕ ocupam cu copilulŭ.“

— „Asesorulŭ e nevinovatŭ. şopti Eva abia înţelegibilŭ. Ea făcŭ o mişcare cu mâna, chiămândŭ pe Aldenhofen. „Ruth?“ întrebă ea obosită.

— „Dênsa va fi soţia mea. Eu o iubescŭ peste mĕsură şi o voiu stima.“

O radă luminósă apărŭ în ochii ei şi apoi două lacrimī se strecurară pe învineţita ei faţă.

— „Dumneḑeu sĕ te binecuvinte“, murmură ea încetŭ. „Salută pe Ruth!“

Cu o privire lungă îşī luă rĕmasŭ bunŭ dela Aldenhofen, căruia i-se deşteptă o presimţire depărtată, că aceste fete i-au fostŭ póte pentru elŭ mai multŭ de cum şi-a închipuitŭ vre-odată.

Tata şi sora se apropiară de patulŭ suferindei, ér Aldenhofen se retrase. Insĕ când sună óra sacră, care numai odată se aude pentru fiă-care muritorŭ, din nou îlŭ straseră lângă patŭ ochii muribundei şi elŭ fu martorulŭ acelui deprimătorŭ sărutŭ ce mórtea îlŭ depuse pe pleopele ei.

Lumina diminéţii îşī rĕvĕrsa raḑele sale asupra cadavrului Evei şi făcea sĕ se clatine frunḑele de iederă dela ferésta ce forma o ghirlandă de umbre în jurulŭ albului catafalcŭ! . . . . . .

* * *

Era în dub'améḑa ḑilei următóre, când Ruth, urmată de Friedel, urcă scările de Pétră ale palatului Forestierului. Dênsa venia dela Dölling, unde se dusese de diminéţa îndată după reîntórcerea inspectorului cu d-na Blum. Confusia şi tristeţa erau la gradu supremŭ; judecătorī şi funcţionarī de statŭ veniseră, ca la faţa locului sĕ constate fapta. Vre-o câţīva curioşī din B. încă se asociară la cunoscuţii familiei lui Dölling; fiă-car evoiasĕ afla ceva. Contesa Georue şi d ra Schmidtorf încă trebuiră sĕ se înfăţişeze, la loculŭ unde miculŭ Evald zăcea încă în aceeaşī posiţiă pe sofa.

O şóptă de compătimire se strecură prin şirulŭ celorŭ de faţă: „Unicu-i copilŭ şi ucigaşulŭ propriului ei frate...“ Ruth auḑi esclamaret acésta şi numai decâtŭ stărui, ca Ana sĕ-i enareze decursulŭ întêmplării.

Intr'acestea sosise timpulŭ de plecare.

— „Eu rĕmânŭ“, ḑise Ruth.

— „Dér nu te potŭ lăsa singură.“

— „Eu însĕ nu mĕ ducŭ, căcī vréu sĕ sciu, outeza-vorŭ sĕ condamne pe Helda!“ esclamă Ruth cu o privire aşa de tristă, încâtŭ pe Ana o pĕtrunse adêncŭ.

— „Dragă copilă, eu mĕ ducŭ — rĕmâi, décă nu se póte altcum,“ ḑise dama bĕtrână.

— „Viuŭ, îndată ce voiu afla resultatulŭ judecăţii“, ḑise Ruth seriósă.

Resultatulŭ în fine sĕ vĕḑŭ; elŭ fŭ sdrobitorŭ pentru asesorulŭ, aşa, că Ruth rĕmase înmărmurită de spaimă.

Helda a fostŭ condamnatŭ şi încă în aceeaşī ḑi avea sĕ fiă dusŭ în închisóre. Cei de faţă se împrăştiară; ei toţī grăbiau către casă spre a duce vestea mai departe.

Ruth trecŭ repede prin pădure, urmatŭ de Fridel, fără de-a se opri unŭ singurŭ momentŭ. Urcă scările şi cu nerăbdare deschise uşa salonului verde, pe alŭ căruia pragŭ însĕ treserī puternicŭ, trăgêndu-şī sémă de însemnătatea acestui paşŭ, ce o conduce în apartamentele lui. Aldenhofen stătea cu braţele deschise în mijloculŭ salonului. Elŭ o aştepta aicī.

— „Scii tu Lothar... Sci tu?“

Elŭ făcŭ din capŭ; era fórte palidŭ şi ochii îi străluciau.

— „Scii tu ce trebue se facŭ eu acuma?“

Elŭ aruncă o privire confusă asupra

Lille, 17 Aprilie 1891.

Scumpulŭ nostru camaradŭ,

Amŭ primitŭ exemplarele memoriului, pe carĭ ni le-aţĭ trimisŭ.

Comitetulŭ le-a pusŭ imediatŭ în citire şi membrii Uniunei au luatŭ cunoscinţă de dênsele cu unŭ interesŭ dintre cele mai vii.

Asociaţiunea nóstră, în acéstă scrisóre, care póte sĕ trécă ca oficială, vĕ asigură, că noi scimŭ stima fórte bine pe aceia, carĭ luptă în numele convincţiunilorŭ sincere; adăugemŭ chiar, că noi avemŭ pe inimă o rană, care e departe de a fi cicatrisată şi că astfelŭ noi suntemŭ multŭ mai aprópe decâtŭ alţii de a fraternisa cu voi, deórece două provincii francese îndură tóte turmentele, ceea-ce amŭ puté numi cu o vorbă barbară, în raportŭ tocmai cu procedeulŭ: desnaţionalisarea.

Voi numiţĭ Francia sora mai mare a României; fiţĭ asiguraţĭ, ca ea nu va rĕmâné indiferentă la noutăţile care-i vorŭ veni de acolo de josŭ, dela sora sa mai mică, dela amica sa.

Vĕ mulţămimŭ pentru încrederea ce ne-aţĭ doveditŭ, şi vĕ rugămŭ, domnule preşedinte sĕ fiţĭ interpretulŭ studenţilorŭ din Lille pe lângă camaradii din Bucurescĭ.

Secretarŭ-generalŭ, **Bailly.**

*

Dijon, 7 Maiu 1891.

Scumpilorŭ camaradĭ şi fraţĭ,

Căldurosulŭ apelŭ, pe care l'au adresatŭ studenţii României fraţilorŭ lorŭ din Franţa a găsitŭ unŭ ecou în inimile mişcate ale studenţilorŭ din Dijon.

Starea de inferioritate, în care Maghiarii punŭ pe Românĭ şi, *pretenţiunea lorŭ brutală* de a unifica rasele prin forţă, suntŭ, în acestŭ secolŭ de progresŭ şi de libertate, unŭ actŭ de tirănia, care trebue sĕ excite reprobaţiune în tóte inimele generóse.

Asociaţiunea studenţilorŭ prin vocea comitetului sĕu vĕ asigură de tótă simpatia membrilorŭ sĕi.

Ea nu va uita nobila conduită a Românilorŭ, suntŭ acum 20 anĭ, în cursulŭ anului teribilŭ, când Franţa, ca şi juna sa soră, se sbătea sub mâna de ferŭ a celui mai forte.

Fiţĭ convinşĭ, că devisa nóstră libertate, egalitate, fraternitate, va fi practicată de noi câtŭ numai va sta în puterea nóstră.

Sprijinulŭ nostru moralŭ nu va lipsi nicĭ-odată fraţilorŭ noştri Românĭ, cărora noi le dorimŭ din tótă inima nóstră realisarea patrioticei lorŭ dorinţe.

Salutare şi fraternitate

Comitetulŭ Asociaţiunii studenţilorŭ din Dijon.

Cestiunea Evreilorŭ în România.

N. Ceaur Aslan continuând:

Voiu trece acum la Israiliţii din ţéra nóstră. Situaţiunea devine aicĭ atâtŭ de anormală, încâtŭ cu cea mai adêncă întristare vomŭ fi nevoiţi sĕ constatămŭ marea culpabilitate ce ni se póte imputa din faptulŭ neesplicabilei nepăsărĭ, ce până astădĭ am arătatŭ, faţă cu imensulŭ periculŭ la care amŭ expusŭ naţionalitatea română.

Voiu lăsa sĕ vorbéscă cifrele, ce în sumbra lorŭ elocenţă ne vorŭ spune mai multŭ decâtŭ ne va puté vreodată spune elocenţa cea mai convingĕtóre!

Domnilorŭ, étă cifre şi vĕ previnŭ, că în acéstă privire, nu póte fi vorba decâtŭ de cifre aproximative; căcĭ cine póte cunósce în vre-o ţéră, numĕrulŭ esactŭ alŭ unorŭ individĭ carĭ necontenitŭ se strecóră se mută şi strămută şi au din tradiţiunĭ, orórea numĕrului?

Germania: Germania întrégă nu posede decâtŭ 600.000 Evrei, aşa că la 80 vine unŭ Evreu.

Anglia, acea pudică şi umanitară, Anglia nu posede decâtŭ 46,000 Evrei şi prin urmare unŭ Evreu la 760 locuitorĭ Englesĭ.

Cu tóte acestea vĕ aduceţĭ sperŭ, încă aminte câtă larmă, ce întinsă mişcare se produse când fù mai deunădi vorba de a mai primi în sînulŭ ei o sumă de Evrei, isgoniţĭ din Rusia; nu numai ei se refusară de a-i primì pe teritoriulŭ propriu disŭ englesŭ, dér ea chiar se opuse a le da ospitalitate chiar şi pe vasta întindere a colosalelorŭ ei colonii!

Umanitate, principii moderne, câtŭ poftiţĭ . . . . . din gură şi în spinarea altora, er când e vorba! . . . .

Franţa posede 50.000 Evrei; adecă unŭ Evreu la pentru 750 Francesĭ.

România, fericită, barbara Românià posede peste 400.000 Evrei; în raportŭ cu întréga ţéră, esistă unŭ Evreu la 13 Românĭ!

De-i vomŭ lua, în raportŭ cu populaţiunea numai a Moldovei, apoi avem unŭ Evreu la 5 Românĭ!

De i vomŭ lua pe oraşele, reşedinţa de districte, apoi acolo peste tótŭ locului ei suntŭ marea, marea majoritate!!

Mai deunădĭ s'a făcutŭ unŭ recensĕmêntŭ la *Fălticenĭ* şi s'au constatatŭ 8000 locuitorĭ; ei bine din aceştia 5200 suntŭ Evrei şi numai 2800 suntŭ creştinĭ de tóte naţionalităţile!

Dér sĕ mergemŭ mai departe. Avemŭ în Moldova, precum sciţĭ, 13 oraşe de reşedinţă. Ce însemnéză unŭ oraşŭ într'unŭ Statŭ? însemnéză vieţă, comerciulŭ, mişcarea economică şi intelectuală, pentru localităţile respective; oraşele dau impulsiunea vitalităţei în o ţéră.

Ei bine, nu vĕ gândiţĭ la acestŭ faptŭ îngrozitorŭ, că tóte aceste centrurĭ ale nóstre suntŭ adĭ în mâna Evreilorŭ? Că din aceste centrurĭ se esaléză atmosfera de care trăeşce restulŭ ţĕrii şi mai alesŭ populaţiunea rurală!

La ce ne putemŭ aştepta, la ceea ce amŭ ajunsŭ, nu aveţĭ decâtŭ sĕ cutreeraţĭ acele localităţĭ şi sĕ vedeţĭ câtŭ de josŭ a picatŭ nivelulŭ intelectualŭ şi moralŭ, graţiă miasmelorŭ ce se ridicŭ din intruisiunea acelorŭ străinĭ, pe la vetrele populaţiunei nóstre! Mai este óre posibilŭ, sĕ suferimŭ o asemenea stare de lucrurĭ fără a ne împinge noi înşine spre abisulŭ ce v'am semnalatŭ? fără a lăsa sĕ se verse dilnicŭ otravă la rădăcinile însuşĭ ale arborului nostru naţionalŭ?!

Sĕ fi deja ajunsŭ, Domnii mei, la acea stare de complectă paralisiă încâtŭ nicĭ se mai simţimŭ rĕulŭ şi sĕ trăimŭ în elŭ ca în elementulŭ nostru, cum dicea multŭ regretatulŭ nostru poetŭ?!

La Botoşanĭ suntŭ 50.000 locuitorĭ din care 38.000 Evrei şi numai 12.000 Românĭ, suntŭ 12 bisericĭ creştine şi 72 de sinagoge!...

Acéstă stare de lucrurĭ constitue unŭ întregŭ pericolŭ naţionalŭ; Moldova este în o grea cumpĕnă; populaţiunea din Moldova este ameninţată în esistenţa ei vĕ rogŭ d-lorŭ, sĕ nu stămŭ unŭ momentŭ pe gândurĭ şi sĕ alergămŭ în ajutorulŭ ei! (Aplause.)

Dér, domnilorŭ, sĕ nu uitămŭ şi unŭ altŭ periculŭ; căcĭ, din nefericire, în Moldova, unde vomŭ pune piciorulŭ, dureróse surprinderĭ ne aştéptă!

Fruntăriile nóstre cele mai espuse, nordulŭ Moldovei e încunjuratŭ de unŭ cordonŭ de Evrei. Din jurŭ împrejurŭ şi până adêncŭ în inima ţĕrei, nu este satŭ, nu este têrguşorŭ, micŭ séu mare, nu este de aprópe imobilŭ care sĕ nu fiă în mânile lorŭ!

Apoi, domnii mei, când naţiunile marĭ nu negligă nimicŭ pentru a sporì şi întări elementulŭ autohtonŭ, tocmai la punctele pe unde contactulŭ şi lupta cu inamiculŭ suntŭ certe, ce felŭ de îngrijire arătămŭ noi óre pentru sórtea nóstră, când tocmai acele puncte le lăsămŭ în mâna străinilorŭ fără căpĕtâiu, fără nicĭ o legatură, nicĭ de sânge, nicĭ de simţĕmênt cu solulŭ, unde sângele copiilorŭ noştri are, la unŭ momentŭ datŭ, se curgă în şiróie! (Aplause.)

Étă ce dicea Napoleonŭ celŭ mare, vorbindŭ de Evreii din Alsaţia şi Lotaringia, două departamente din puternica Franţă: In 1806, în o şedinţă a cosiliului de Statŭ, presidată de marele Imperatorŭ, *Napoleonŭ*, luandŭ cuvêntulŭ acesta dise următórele:

„Trebue sĕ intervenimŭ cu legea „acolo unde prosperitatea generală (sĕ nu uitaţĭ că nu e vorba de câtŭ de 2 departamente, ér nu de o jumĕtate de ţéră, precum este casulŭ cu Moldova) „este în pericolŭ; *guvernulŭ nu póte privi „cu nepăsare* cum o naţiune degradată a „pusŭ mâna pe două departamente în „Franţa *Evreii trebue trataţĭ ca unŭ po„porŭ deosebitŭ*, ér nu ca o sectă reli„giósă. Evreii suntŭ spoliatorii timpuri„lor moderne, adevĕrate cărdurĭ de Cióră „Trebue trataţĭ prin legĭ escepţionale, „ér nu prin legĭ civile. *Ar fi periculosŭ „de a lăsa cheile Franciei în mâna unorŭ „ómenĭ, carĭ nu au simţĕmêntulŭ iubirei „de patriă!* cu precepte filosofice nu veţĭ „schimba pe Evreĭ, legĭ escepţionale „suntŭ necesare. Trebue interdisŭ comer„ciulŭ Evreilorŭ, fiind-că facu abusurĭ „cu elŭ, întocmai precum se interdice „unui juvaergiu lucrulŭ *când falsifică „aurulŭ.*

Vĕ rogŭ Domnilorŭ, sĕ-mĭ permiteţĭ sĕ vĕ mai citezŭ şi opiniunea ilustrului mareşalŭ *Moltke*; în o scriere a sa asupra Poloniei din 1832, găsimŭ următórele:

„Cu tótă împrăştiarea lorŭ, Evreii „suntŭ strînsŭ legaţĭ; ei suntŭ conduşĭ „spre unŭ ţelŭ comunŭ, după tóte regu„lele, de către superiorĭ necunoscuţĭ. „Respingêndŭ tóte încercările guverne„lorŭ, de a-i naţionalisa, Evreii formézá „*unŭ statŭ în statŭ şi au devenitŭ în Po„lonia o adêncă şi încă nicĭ astădĭ închisă „rana a acestei ţĕrĭ!*

Şi mai departe:

„Asfelŭ în resbelulŭ de la 1812, ei „au formatŭ *spionĭĭ* pentru ambele părţĭ, „*trădândŭ pe amêndoue.*"

Étă Domnilorŭ ce ne aştéptă la fruntăriile nóstre, unde judeţele întregĭ suntŭ cu desĕvîrşire în mâna lorŭ!

(Va urma.)

Literatură.

A apărutŭ:

Tratatulŭ bolelorŭ acute-infectătóre cu privire la istoriculŭ şi la descrierea lorŭ specială, la vindecarea principală şi sistematică, conformŭ sciinţei şi invenţiunilorŭ mai recente, cu medicamente aprobate parte de casă, parte de farmaciă, în adausŭ cu recepte numĕróse, cu regule de precauţiune şi cu dietetică, descrisŭ pentru poporulŭ şi cărturarii românĭ de *Simeonŭ Stoica*, magistru în chirurgiă şi veterinarŭ, medicŭ cercualŭ alŭ Rodnei din comitatulŭ Bistriţa-Năsĕudŭ. Membru pe vieţă alŭ asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ. Proprietatea autorului. Tipariulŭ lui W Krafft din Sibiiu 1891 Formatŭ 8⁰ mare cu 167 paginĭ. Preţulŭ 1 fl.

Cununiă. D-lŭ *Ioanŭ Niţu Popŭ* cand. de profesorŭ şi D-ra *Rosalia Mureşianŭ* îşĭ vorŭ serba cununia la 9 Augustŭ n. órele 4 p. m. în biserica română gr. cat. din Buduşu. — Sincerile nóstre felicitărĭ!

Telegramele „Gaz. Trans."

(Serviciulŭ biroului de cor. din Pesta.)

Budapesta, 21 Iulie. Diarului „München Allgm. Ztg." i-se anunţă din Paris din cercurĭ bine informate, că votulŭ camerei din şedinţa de joi a făcutŭ o impresiune, ca şi când s'ar fi dispusŭ mobilisarea. Atmosfera continuă a fi înăbuşitóre. Atâtŭ poporulŭ câtŭ şi deputaţii suntŭ netăgăduitŭ în gradŭ mare iritaţĭ.

Belgrad 21 Iulie. Mâne la 8 óre diminéţa regele Alexandru plécă în Rusia.

Viena, 21 Iulie. Privatierulŭ Schwarz în etate de 69 de anĭ, a împuşcatŭ de două orĭ asupra soţiei sale, care a fostŭ rănită de mórte, apoi încercà sĕ se sinucidă trăgêndu-şĭ unŭ glonţŭ în capŭ.

DIVERSE.

Cea mai tare femeiă a fostŭ fără îndoélă americana Estelle Austin, care în circulŭ Beanum şi-a arătatŭ la diverse ocasiunĭ puterea ei herculană şi care a rĕposatŭ dilele acestea în Worcester în etate de 45 de anĭ. Incă în vêrsta de 17 anĭ, ea avea o putere extra-ordinară. La representaţii, ea lua pe umerĭ câte-o ţévă de tunŭ în greutate de 400 de funţĭ şi la ambele marginĭ ale ţevei stĕtea câte-unŭ omŭ mare. Mai era apoi şi escelentă călărétă. Greutatea ei era de 250 de funţĭ, înălţimea de 5 urme şi 10 policarĭ. A fostŭ măritată după unŭ bărbatŭ, despre care se dicea, că are „statură de ferŭ". Copii n'a avutŭ.

Plóie de cernélă. S'a vorbitŭ adesea de aşa disele ploi de sânge, carĭ se datorescŭ presenţei unorŭ ciupercĭ colorate în aerŭ. Fenomenulŭ cunoscutŭ sub numele de plóie de cernélă, a fostŭ observatŭ în luna lui Noembre 1889 la Angers (dep. Maine-et-Loire) Franţa, de D. M. I. Guélin, directorulŭ observatorului meteorologicŭ în următórele circumstanţe: D. Guélin sosi la observatorŭ in diminéţa dilei de 8 Noemvre pe o céţă désă, pe care unŭ vêntŭ slabŭ dela Nordŭ Nordŭ—Vestŭ nu putù sĕ o risipéscă, când zări pe arborĭ şi pe instrumente nisce pete negre, încă umede, sĕmĕnândŭ cu picăturĭ de plóie destulŭ de dese, tarĭ şi de culóre perfectŭ négră. Spaţiulŭ udatŭ de acéstă plóiă avea o lungime de 4 la 5 metri, şi ocupa Jardin des Plantes, unde se afla observatorulŭ pe o lungime de 2000 metri, de şi acéstă plóie trebue sĕ fi avutŭ o întindere multŭ mai mare. După o analisă minuţiósă D. Guélin împreună cu colegii sĕi recunoscură, că fenomenulŭ se datora presenţei substanţei negre de fumŭ topitŭ în vaporii apoşĭ ai ceţei şi acésta cu atâtŭ mai precisŭ, cu câtŭ vêntulŭ veni dela Nordŭ—Nordŭ—Vestŭ, unde se află uzină de gazŭ. La finele lui Noemvrie, adecă după trei sĕptĕmânĭ, aceste petre negre nu dispăruseră încă.

Necrologŭ. Elena Tordăşianu n. Raţiu, soţia d-lui Al. Tordăşianu, protopresbiterŭ gr. or. în Alba Iulia, a rĕposatŭ la 6 (18) Iulie c. în anulŭ alŭ 53 alŭ etăţii. O deplânge întristatulŭ soţŭ împreună cu surorile rĕposatei Raveca Popescu şi Ana Patiţia, D. Raţŭ ca frate, vĕd. Terezia Raţŭ, Rubinŭ Patiţia advocatŭ, şi Mina Raţŭ n. Balaşŭ ca cumnatŭ şi cumnate.

Fiă-i ţĕrîna uşóră!

ei, apoi îşĭ plecà capulŭ îngreunatŭ, ca şi când şi ar subscrie sentinţa morţii.

— „Iţĭ mulţămescŭ... Da, îţĭ mulţămescŭ!"

Apoi urmă o tăcere momentală; numai sĕlbatice palpitărĭ ale unei inimĭ sdrobite de durere sĕ mai audiau. Acum isbucni elŭ, ambiţiosulŭ bărbatŭ, şi adêncŭ suspinândŭ se aruncà pe unŭ scaunŭ acoperindu-şĭ faţa cu mânile.

Intr'unŭ târdiu, Ruth întrerupse tăcerea şi se aruncà înaintea lui.

— „Rĕmasŭ bunŭ, Lothar!" dise ea cu voce înecată.

— „Nu este altă cale. Trebue sĕ se întêmple"...

— „Nu este altă cale"... Eu trebue sĕ mergŭ la elŭ.

— „Şi de va fi judecatŭ..., atuncĭ?" — O teribilă luptă sufletéscă îi înecà vocea.

— „Atuncĭ voiu rĕmâné a lui, pentru-că eu îi voiu fi singurulŭ radimŭ, singura i mângăere şi nimicŭ nu trebue sĕ mĕ reţină, pentru a-mĭ împlini datorinţa!"

— „Tu eştĭ tare, copilă — mai tare decâtŭ mine! Eu mĕ uitŭ la tine, spre a-mĭ dobêndi tăria pentru vieţa singuratică, în care rĕmânêndŭ de aci încolo mĕ voiu dedica lui Dumnedeu. Tu trebue sĕ sci, Ruth, că astfelŭ şi nu altcum trebuia sĕ tracteze femeia aceia, căreia Lothar Aldenhofen i-s'ar fi consacratŭ! Şi deşi renunţarea ascunde mii de ghimpĭ în sine, — dênsa totuşĭ mĕ face mândru şi voiu fi crediinciosŭ ţie în tóte dilele vieţei mele. Anii juneţii mi-i-a amărîtŭ o femeiă cochetă, şi totŭ aşa a trebuitŭ sĕ sufere şi închipuirea ce mi-o formasem despre viéţă. De altă parte însĕ până la grópă îmĭ strălucesce cea mai frumósă stea, ce a luminatŭ vre-odată unui bărbatŭ. Eu îţĭ mulţămescŭ, Ruth, pentru totŭ ce tu mi-ai datŭ şi pentru durerea, ce mĕ va tortura până la mórte, însĕ-'mĭ va îndulci cugetulŭ, că o suportŭ pentru tine, căcĭ într'adevĕrŭ tu o meriţĭ."

Aldehofen se sculà îşĭ ridicà capulŭ însĕ ochii lui scânteiau unŭ picurŭ, ce strălucea ca unŭ diamantŭ. „Acuma du-te!" dise elŭ linŭ.

Şi dênsa se duse. Eşindŭ din casă piciórele-i tremurau ca şi cum i-ar denega serviciulŭ, dér în fine Ruth totuşĭ se duse.....

(Va urma.)

Proprietarŭ:
Dr. Aurelŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 20 Iulie a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	105.15
Renta de hârtiă 5%	102 20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	117.—
dto argintŭ	99.35
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	—.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	113 25
Bonurĭ rurale ungare	2 —
Bonurĭ croato-slavone	104.7
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	142 25
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	131 24
Renta de argintŭ austriacă	92.60
Renta de hârtiă austriacă	92 70
Renta de aurŭ austriacă	111 40
Losurĭ din 1860	139.25
Acţiunile băncei austro-ungare	1020.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	41.25
Acţiunile băncei de creditŭ austr	29 .50
Galbenĭ împĕrătescĭ	.56
Napoleon-d'orĭ	9.34½
Mărcĭ 100 împ. germane	57 75
Londra 10 Livres sterlinge	117 10

Nr 2945—1891 629,2—2

PUBLICAŢIUNE

referitóre la următórele statorirĭ de dărĭ.

In puterea §§. 16 şi 18 ai art. de lege XLIV din 1883 se aduce la cunoscinţa generală, cumcă conspectele pentru mĕsurarea dărei trimise subscrisului oficiu din partea direcţiunei financiare şi anume:

1. Conspectulŭ pentru repartiţiunea dărei de pămĕntŭ, cuprindêndŭ toţĭ posesorii de pămĕntŭ;
2. Conspectele mĕsurărei dărei după chiriă şi classele de case;
3. Conspectele mĕsurărei dărei de agonisitŭ de classa I şi II, conţinêndŭ darea servitorilorŭ supuşĭ dărei, darea calfelorŭ, darea meseriaşilorŭ fără calfe, darea diurniştilorŭ etc. precum şi darea posesorilorŭ de case, de pămêntŭ şi a capitaliştilorŭ de a II clasă;
4. Conspectele mĕsurărei dărei de agonisitŭ de a IV clasă, conţinêndŭ funcţionarĭ cu salarŭ anualŭ sĕu acei individĭ cu plată, mai departe funcţionarii şi servitorii de statŭ, acei municipalĭ, comunalĭ şi privaţĭ cu gratificaţiunĭ, cu pensiunĭ etc.
5. Conspectele de mĕsurare alŭ aruncului asupra dărei generale de venitŭ după darea de casă şi de pămêntŭ;
6. Conspectele de mĕsurare conţinêndŭ partidele supuse solvirei dărei după cametele de capitale şi după rente—se află la subscrisulŭ oficiu în decursulŭ a 8 dile i. e. din *20 Iulie până inclusive 27 Iulie 1891* înainte de prândŭ dela 8—12 óre şi după prândŭ dela 3—5 óre spre examinare din partea fiecărui.

In contra quotelorŭ de dare defipte în aceste conspecte se potŭ ascerne magistratului orăşenescŭ recursele, adresate comitetului administrativŭ, şi anume:

1. Acei supuşĭ dărei, carĭ au fostŭ deja în anulŭ trecutŭ dăjduiţĭ cu o specie din dările amintite în decursŭ de 15 dile i. e. până inclusive 4 Augustŭ a. c.

2. Acei, carĭ se dăjduescŭ cu una din amintitele specii de dare pentru prima óră în anulŭ 1891. în decursŭ de 15 dile, începêndŭ cu diua inducerei dărei în libelulŭ pentru solvirea dărei. Recursele, ascernute după espirarea acestorŭ termine se respingŭ ca întârziate.

In fine se provóca toţĭ dăjdierii ca spre scopulŭ prescrierei amintitelorŭ dărĭ, sĕ'şĭ aştérnă fără întârdiare subscrisului oficiu libelele de dare pro 1891.

Braşovŭ, în 13 Iulie 1891.

Oficiulŭ orăşenescŭ de dare.

Serviciulŭ de studii şi construcţiunĭ: căi ferate şosele şi podurĭ alŭ ministerului lucrărilorŭ publice din România face cunoscutŭ, că are necesitate de

Inginerĭ

eşiţĭ cu diplome sĕu certificate din unele din şcólele technice: Viena, Berlinŭ, Parisŭ, Bruxelles, Gand, Zürich etc. şi sĕ fiă de naţionalitate Românĭ sĕu celŭ puţinŭ sĕ cunóscă limba română.

Amatorii de a fi angagiaţĭ pe unulŭ, doi sĕu mai mulţĭ anĭ, suntŭ rugaţĭ a trimite serviciului în Bucurescĭ, Strada Minerva nr. 16 propunerile cu o copiă legală după diplomă sĕu certificate, cu indicaţiunea naţionalităţii, etăţii, timpului servitŭ şi anume la ce lucrărĭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	2.05	5.50	9 15
Szolnok	11.38	4 10	9 22	11.19
P Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea mare	3 53	7.06	1.50	2 12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö Telegd	4.39	7.43	3 03	2.49
Rev	5 22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8 51	4.29	
Ciucia	6.31	9 07	4 55	4 21
Huedin	7.12	9 37	5 34	4.55
Stana	7 29		5 51	
Aghiriş	7.49		6 12	
Ghirbău	8 01		6.25	
Nădĕşel	8 14		6.39	5.47
Cluşiu	8 29	10.37	6.56	6 —
	8 46	11 10	8 20	6 18
Apahida	9.03	11.28	8 45	6.34
Ghiriş	10.12	12 38	10.21	7 34
Cucerdea	10 37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vinţul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8 22
Teiuşŭ	11.45	2.13	12.18	8 38
	12 13		12 58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2 29	
Copşa mică	1.51		2 48	9 48
	2.12		3.03	9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabetopole	3.04		4.07	10 28
Sighişóra	3 46		5.09	11.04
Haşfalĕu	4.02		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7 23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12 58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7 17		9 18	1.35
Braşovŭ	8.—		10.05	2.09
		12.20		2 19
Timişŭ		1 41		3.01
Predealŭ		2.26		3 31
Bucuresci		8.50		9 30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Bucuresci	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timişu	1.42		5.57	
Braşovŭ	2.18	4.20	6 58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apaţa	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Haşfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighişóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.31		12.37
Copşa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blaşiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiuşŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vinţul de sus		2.13	2.19	4 28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirişŭ	9.23	4 45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Cluşiu	10.45	6.08	4 53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nadăşelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghirbău				8.15
Aghireşŭ		7.02	6 11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10 06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rev		9.30		10.42
Mezŏ-Telegd	1.52	10.04	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11 51
	2.25	11.07	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1 40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9 50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	7.02	5 46
Glogovaţŭ	4.42		5 57
Gyorok	5.03		6 19
Paulişŭ	5.14		6.30
Radna Lipova	5.32	7.48	6.48
Conop	5 56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58	8 51	8 07
Zamŭ	7.26	9 10	8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08	9.34	9.13
Branicica	8.26		9 29
Deva	8.52	10 —	9 53
Simeria (Piski)	10.38	10.18	10 19
Orăştia	11.04	10.37	10.50
Şibotŭ	11.24		11.16
Vinţ. de josŭ	11.48		11.44
Alba Iulia	12.22	11.18	12.06
Teiuşŭ	12.49	11.40	12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Teiuşŭ	2.30	3.37	1.39
Alba Iulia	3.11	4.—	2 19
Vinţ de josŭ	3.30		2 36
Şibotŭ	3 53		3 03
Orăştia	4 16	4.41	3.30
Simeria (Piski)	5.43	5.06	4 17
Deva	5 59	5.18	4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.79	5 45	5 17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7 28	6.08	5 53
Soborşinŭ	8.03	6 34	6 24
Bêrzava	8 54		7.02
Conopŭ	9.10	7.11	7.17
Radna Lipova	9 44	7.31	7 46
Paulişŭ	9.58		7.57
Gyorok	10 11		8 08
Glogovaţŭ	10 34		8 30
Aradŭ	10.46	8 14	8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.27	2.21
Budapesta	7 20	1 25	5.50
Viena	6 05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroşenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10 50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	9 36	1.54	8 25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timişóra	8 42	2.04	8.57

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6 20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2 46	6.40
Aradŭ	8.03	3 50	7.50

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9 30	2.30	8 50
Ghirişŭ	5.10	9 50	2.50	9.10

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	4.30	11 25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8 15	3.15
Sighişóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.47	7.10
Şeica mare	3.31	11.27	7.43
Loamneş	4 15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12 38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9 23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7 35	4 34	10.17
Ocna	8 02	4.58	10 43
Loamneş	8 30	5 25	11.09
Şeica mare	9 05	5 55	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oşorheiu-R. săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoş	3 34	9.11	3 27
Oşorheiu	5.20	11.17	5.14
	5 35		5.36
Regh.-săs.	7 10		7.15

Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8 —	8.15
Oşorheiu		9 35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoş	6 58	7.41	12.06
Cucerdea	7 47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedóra

Simeria (Piski)	10 50	4.40	9.16
Cerna	11 13	5 03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedóra—Simeria (Piski)

Hunedóra	4 46	2.32	7 22
Cerna	5 11	3 —	7 50
Simeria	5 28	3.20	8.10

Braşov—Zêrnescĭ

Braşov	5.45	4 55
Zêrnescĭ	7.26	6 36

Zêrnescĭ—Braşov

Zêrnescĭ	8.—	8.20
Braşov	8.24	9.44

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budatelicŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budatelicŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnézǎ órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU. Braşovŭ